

Скитв. Надпис на надгробній плиті: «Представися отъ временныя во вічну жизнь блаженный отец нашъ Схимомонахъ Іовъ, первоначальникъ святыя обители Скитскія, въ літо 1621, місяця децемрія, 29». Захарія Копистенський у своїй «Палінодії» зарахував К. до лику святих.

Тв.: Письмо основателя скитской обители схимонаха Юва к іеромонаху Кириллу Транквиліону, заключающее в себе критическій разбор составленнаго последним «исповеданія веры». – 1619 г., авг. 23. // Голубев С. Киевский митрополит Петр Могила и его сподвижники (Опыт исторического исследования). К., 1883. Т. 1. С. 218–234.

Лит.: Українська літературна енциклопедія: У 5 тт. Т. 2. С. 498; Українські письменники: Біобібліографічний словник: У 5 тт. К., 1990. Т. 1. С. 364–365; Мицько І.З. Острозька словяно-греко-латинська академія (1576–1636). К., 1990. С. 96; *Харлампович К.* Западнорусскія православныя школы XVI и начала XVII века. Казань, 1898. С. 252–253, 386; *Голубев С.* Киевский митрополит Петр Могила и его сподвижники (Опыт исторического исследования). К., 1883. Т. 1. С. 225–231; *Скрипник І.* Йов Княгиницький — засновник Скитв Манявського. Тисмениця, 1994. 16 с.; *Козак О.* Скит Манявський: Історико-мистецьке краєзнавче видання. Івано-Франківськ, 2003. С. 49–52.

Архіви: Львівська державна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. ВР Ф. 5. № 827. Арк. 167–171. (Лист до К. Транквіліона Ставровельського).

Автограф: Автограф-вкладка на книзі В. Великого «О постничестві» (Острог, 1594) // Мицько І.З. Острозька словяно-греко-латинська академія (1576–1636). К., 1990. С. 168.

Н.І. Любошець

КОРЛТ Веніамін Олександрович (Христофор Іоганн Веніамін; 19.02.1860, м. Дерпт, нині Тарту, Естонія–24.12.1934, Київ) — історик, бібліограф, картограф.

Закінчив юридичний ф-т Дерптського ун-ту (1885). Кандидат дипломатії (1888). За дослідження з історії російсько-голандських відносин та опрацювання архівних матеріалів із історії Росії та України, зокрема періоду правління І. Мазепи, П. Орлика, їх дипломатичних стосунків із королем Швеції Карлом XII був обраний членом-кореспондентом Естонського літературного т-ва (1893).

Працював у бібліотеках Дерптського ун-ту та Естонського літературного вченого т-ва: в 1894–1917 рр. — на посаді бібліотекаря (директора) бібліотеки Університету св. Володимира в Києві. Запровадив нові методи роботи з каталогами, розширив комплектування фондів. Як приватдоцент займався викладацькою діяльністю. Співпрацював із Тимчасовою комісією для розгляду стародавніх актів та Історичним товариством Нестора-Літописця. Видав матеріали з історії картографії Росії та України, дослідив біографію Г.Л. де Боплана, який займався вивченням території та складанням перших

карт України. Організував виставку картографічних матеріалів до XI Археологічного з'їзду в Києві (1899) та надрукував каталог описів карт із 1127 номерами: видав 3 друкованих альбоми із зображенням і докладним описом карт, переважно України (1899–1910), за що був удостоєний почесної Уваровської премії (1911).

К. брав участь в створенні Української академії наук (1918–1919), був головою Тимчасового Комітету для заснування Національної бібліотеки Української держави в м. Києві (нині Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського). Розробив концепцію структури бібліотеки, методи комплектування та пропозиції щодо будівництва нового приміщення. Працював співробітником, завідувачем відділу картографії, фонд якого на період заснування склав близько 27 тис. примірників.

З 1924 активно працював в Археографічній комісії ВУАН, де видав першу частину «Матеріалів по історії картографії України» (1931), склав покажчик «Карти першої п'ятирічки» (1932). Ці праці цінні та актуальні й досі для дослідників історії України, картографів, географів.

Заслуги вченого в галузі картографії та історико-географічної бібліографії практично не перевершені й до нині. К. був обраний членом Московського археологічного товариства (1899), дійсним членом Одеського товариства історії та старожитностей (1900), Московського т-ва любителів природознавства, антропології й

етнографії (1906), членом-кореспондентом Товариства істориків в Ризі (1911), членом Історичного товариства в Утрехті (Нідерланди, 1924). Автор 35 наукових праць. Праці К. відзначалися двічі преміями ім. Геймбюргера Лерптського ун-ту (1902, 1907), Макавіївською премією Петербурзької АН (1907), медаллю ім. П. Семенова-Тянь-Шанського Російського географічного товариства (1911).

Тв.: Материали по истории русской картографии. Сер. I. Вып. 1. Карты всей России и южных её областей до половины XVII века. К.: Изд. Киев. комиссии для разбора древних актов, 1899; Сер. II. Вып. 1. Карты всей России, северных её областей и Сибири. К., 1906; Сер. I. Вып. 2. Карты всей России и Западных её областей до конца XVII века. К., 1910; Новые труды по картографии Южной России: Реферат // Чтения в ист. о-ве Нестора Летописца. Кн. 22. Вып. 1, 1912, отд. 1. С. 85–89; О Национальной Библиотеке Украинской Державы // Зб. праць для вироблення законопроектів про заснування Укр. академії наук в Києві. К., 1919. С. 10–13; Чужоземні подорожі по Східній Європі до 1700 р.: Зб. іст.-філол. відділу ВУАН. № 38. К., 1926; Матеріали з Стокгольмського державного архіву до історії України другої половини XVII – початку XVIII вв. // Укр. археогр. зб. Т. 3. К.: Археогр. комісія УАН, 1930. С. 17–55; Матеріали до історії картографії України. Ч. I. К., 1931.

Лит.: Imago mundi. Vol. 2.

London, 1937. P. 90: *Кіржаєв С. В.О. Кордт та традиції київських археографів в діяльності Археографічної комісії ВУАН // Матеріали ювіл. конф. присвяч. 150-річчю Київ. археогр. комісії. (Київ. Седнів. 18–21 жовт. 1993 р.). К., 1997. С. 369–381; Шовкопляс Т., Герус А. Маловідомий В. Кордт // Актуальні проблеми географії, екології, історії Великої Волині: Велика Волинь: Навк. зб. Житомир, 2004. Т. 27. С. 348–352; Шовкопляс Т., Герус А. В.О. Кордт та його історико-картографічні дослідження // Картографія та вища школа: Зб. навк. праць. Вип. 10. К., 2005. С. 236–239.*

Т.І. Шовкопляс, А.Л. Герус

КОШУБИНСЬКА **Наталія** **Антонівна** (06.07.1896, с. Мисюрівка нині Хмельницької обл.–11.12.1937, Саратов, Росія) — мистецтвознавець, етнограф.

Н. в сім'ї священника отця Антона. Закінчила епархіальне училище в Тульчині (1913) та історико-філологічний ф-т Київських Вищих Жіночих курсів (1913–18). По закінченню курсів працювала при Управлінні Міністерства народної освіти: вчителювала в школах Липовеччини; в дитячому садку в Києві. Одночасно з навчанням брала участь в громадській діяльності. Під час Першої світової війни працювала в Червоному Хресті, в т. зв. «Союзі городів». Була членом Української партії соціалістів-революціонерів (УПСР, 1917–21). Брала участь в повстанні проти гетьмана П. Ско-

ропалського. В УНР працювала в Інформбюро Армії як комісар преси. У 1919 входила до Центрального Українського Повстанчого Комітету проти денікінців, була заарештована денікінською владою, втекла з Лук'янівської в'язниці. Під час розпаду УНР повернулася до Києва.

Другу вищу освіту К. здобула в Київському Археологічному інституті (1923–24), де її вчителями були Д.М. Шербаківський, О.П. Новицький. Із 1923 працювала в системі ВУАН, спочатку як позаштатний співробітник Секції мистецтва для складання термінологічних словників із мистецтва, з 1924 — як постійний позаштатний співробітник при Кафедрі українського мистецтва. Вивчала архітектуру замкових будов в м. Хмільнику, срібництво в Кам'янці на Вінниччині, мистецтво Поділля.

Талановиту дослідницю в 1924 було заарештовано за звинуваченням в контрреволюційних діях Київської групи УПСР і засуджено до адміністративного вислання на три роки в м. В'ятку. Справа про вислання К. тяглася до 1927, впродовж цього терміну вона перебувала в в'язниці. За клопотанням академіків О.П. Новицького та С.О. Єфремова, вислання К. було призупинено та замінено підпискою про невиїзд.

У 1926 К. разом із М.І. Вязьмітиною, М.О. Новицькою, П.А. Кильженко, Є.О. Спаською та ін. стала дійсним членом гуртка молоді «Studio», що існував при Кабінеті українського мистецтва ВУАН і плідно досліджував істо-